

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سازمان همکاری اقتصادی (اگو)

tpo.ir

Iran Trade Promotion Organization

سرشناسه	: فرمبيني فراهاني، اكرم، ۱۳۴۲ -، مجري پژوهش
عنوان و نام پديدآور	: سازمان همكاري اقتصادي (اكو) / پديدآورنده سازمان توسعه تجارت ايران، معاونت بازرگاني و تنظيم روابط سازمان؛ مدير طرح رضا توفيقی؛ مجريان طرح اكرم فرمبيني فراهاني، كيومرث شريفی.
مشخصات نشر	: تهران: شركت چاپ و نشر بازرگاني، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهري	: ۲۲۱ ص.: مصور، جدول.
شابك	: ۴۰۰۰ ريال: ۵-۲۳۱-۴۶۸-۹۶۴-۹۷۸
وضعيت فهرست نويسی	: فيبا
يادداشت	: كتابنامه.
موضوع	: اكو
موضوع	: Economic Cooperation organization (ECO)
شناسه افزوده	: شريفی، كيومرث، ۱۳۵۹ -، مجري پژوهش
شناسه افزوده	: توفيقی، رضا، ۱۳۴۳ -
شناسه افزوده	: سازمان توسعه تجارت ايران. معاونت بازرگاني و تنظيم روابط
رده بندي كنگره	: ۱۳۸۹ ف ۴ س ۲ / ۴۲۰ / ۲ H۳
رده بندي ديویی	: ۱۵۸ / ۳۳۷
شماره كتابشناسی ملی	: ۲۱۰۶۸۷۲

شابك: ۵-۲۳۱-۴۶۸-۹۶۴-۹۷۸

سازمان همكاري اقتصادي (اكو)

شناسنامه پديدآورندگان:
 سازمان توسعه تجارت ايران
 معاونت بازرگاني و تنظيم روابط سازمان
 مدير طرح: رضا توفيقی
 مجريان طرح: اكرم فرمبيني فراهاني، كيومرث شريفی
 مديرهنري: فرشته سعيدا

شناسنامه كتاب:

چاپ اول: ۱۳۸۹

تيراژ: ۳۰۰۰ نسخه

قيمت: ۴۰۰۰۰ ريال

ويرايش، صفحه آرايي، ليتوگرافي، چاپ و صحافی: شركت چاپ و نشر بازرگاني
 ناشر: شركت چاپ و نشر بازرگاني وابسته به موسسه مطالعات و پژوهش های بازرگاني
 نشانی: تهران، بزرگراه شهيد چمران، محل دائمی نمايشگاهها، سازمان توسعه تجارت ايران

تلفن: ۲-۲۲۶۶۴۰۳۱

نسخه الكترونيکی كتاب: www.tpo.ir

E.mail: info@tpo.ir

سخن رئیس کل سازمان

از دهه شصت میلادی کشورها به اهمیت همکاری بین‌المللی در چارچوب سازمان‌های منطقه‌ای پی بردند. یک سازمان قدرتمند منطقه‌ای می‌تواند فرصت‌های مناسبی را در حوزه تولیدات صنعتی ایجاد نموده و زمینه گسترش فعالیت‌های مشترک اقتصادی در سطح منطقه را فراهم سازد. با شکل‌گیری سازمان‌ها و نهادهای منطقه‌ای، زمینه لازم برای بهره‌برداری بیشتر از منابع فراهم شده و به تناسب آن بهره‌وری سرمایه افزایش خواهد یافت. در نهایت در نتیجه توسعه صنعتی حاصل از آن، توسعه و رفاه اجتماعی بیشتری برای کشورهای عضو به‌وجود آمد.

در واقع توسعه منطقه‌گرایی یکی از پیش‌زمینه‌های آزادسازی تجاری است که در مراحل پیشرفته به همکاری‌های اقتصادی و پولی و سپس به همگرایی سیاسی و امنیتی منتج می‌شود. منطقه‌گرایی به‌عنوان یک مکانیزم بازدارنده، منجر به ارایه راه‌حل‌های صلح‌آمیز برای بحران‌های موجود و یا بحران‌های احتمالی بین اعضا شده و موجب تحکیم صلح و امنیت در منطقه می‌شود.

لازمه موفقیت در تعامل با اقتصاد جهانی و دستیابی به اهداف سند چشم‌انداز، شناسایی پتانسیل‌ها و زمینه‌های همکاری ایران به‌ویژه در حوزه تجارت با سازمان‌های منطقه‌ای از جمله سازمان همکاری اقتصادی (اگو) است. ایران زمانی می‌تواند به گسترش و تعمیق همگرایی‌های، منطقه‌ای خود در چارچوب تعامل سیاسی، اقتصادی و فرهنگی به‌صورت بهینه در این منطقه عمل کند که از توانایی‌ها و ظرفیت‌های موجود خود و سایر کشورهای عضو به‌ویژه در بخش تجارت خارجی آگاهی کامل داشته باشد و برای تحقق اهداف کوتاه و بلند مدت خود برنامه‌ریزی مناسب و کارآمدی داشته باشد.

به این جهت و در راستای اطلاع‌رسانی در زمینه وضعیت اقتصادی و تجارت خارجی ده کشور عضو اكو، سازمان توسعه تجارت ایران اقدام به تهیه و انتشار کتاب «سازمان همکاری اقتصادی (اكو)» با محوریت اطلاعات تجارت خارجی کشورهای عضو نموده است.

در گردآوری و تدوین اطلاعات این کتاب‌ها تلاش شده است تا اطلاعات دقیق و روزآمد با بهره‌گیری از منابع اطلاعاتی معتبر در اختیار خواننده گرامی قرار گیرد. با این حال، این دقت ما را از رهنمودهای اساتید و صاحب‌نظران محترم بی‌نیاز نمی‌کند و از هرگونه راهنمایی و تذکر صاحبان فکر و فعالان عرصه تجارت خارجی ایران استقبال می‌نماییم.

در پایان لازم می‌دانم از همکاری همه دست‌اندرکاران تهیه و تولید این کتاب به ویژه جناب آقای توفیقی «معاون بازاریابی و تنظیم روابط سازمان»، کلیه کارشناسان و همکاران معاونت بازاریابی به‌ویژه سرکار خانم اکرم فرمهینی فراهانی که در تهیه و تدوین این کتاب ما را یاری نموده‌اند، کمال تشکر و قدردانی را بنمایم. همچنین از سرکار خانم فرشته سعیدا و همکاران شرکت چاپ و نشر بازرگانی به خاطر تلاش‌های ایشان در طراحی و تولید این کتاب سپاسگزارم.

بابک افقهی

معاون وزیر و رئیس کل سازمان توسعه تجارت ایران

فهرست صفحه

- ۱۳ مقدمه
- ۱۵ فصل اول: سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای
- ۱۵ ویژگی‌های سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای
- ۱۷ اتحادیه اروپا (EU)
- ۱۸ ارکان اتحادیه اروپا
- ۱۹ موقعیت اتحادیه اروپا
- ۲۲ روابط ایران و اتحادیه اروپا
- ۲۲ مبادلات تجاری اتحادیه اروپا با اکو
- ۲۷ اتحادیه جنوب شرق آسیا آ.سه. آن (ASEAN)
- ۲۷ اهداف اتحادیه جنوب شرق آسیا
- ۲۸ ارکان اتحادیه جنوب شرق آسیا
- ۲۸ کمیته‌ها و اجلاس‌های مقام‌های ارشد
- ۳۰ روابط ایران و اتحادیه جنوب شرق آسیا
- ۳۰ مبادلات تجاری آ.سه. آن با اکو

- ۳۵ **شورای همکاری خلیج فارس (GCC)**
- ۳۵ ارکان شورای همکاری خلیج فارس
- ۳۶ اهداف شورای همکاری خلیج فارس
- ۳۷ عوامل مثبت و منفی همگرایی در شورا
- ۳۷ روابط تجاری ایران و کشورهای شورای همکاری خلیج فارس
- ۳۸ مبادلات تجاری شورای همکاری خلیج فارس با اكو
- ۴۲ **سازمان کنفرانس اسلامی (OIC)**
- ۴۲ اهداف سازمان کنفرانس اسلامی
- ۴۳ ارکان سازمان کنفرانس اسلامی
- ۴۳ نهادهای وابسته به سازمان کنفرانس اسلامی
- ۴۴ کمیته‌های تخصصی سازمان کنفرانس اسلامی
- ۴۵ روابط ایران و سازمان کنفرانس اسلامی
- ۴۶ مبادلات تجاری سازمان کنفرانس اسلامی با اكو
- ۵۰ **سازمان همکاری شانگهای (SCO)**
- ۵۰ اهداف سازمان همکاری شانگهای
- ۵۱ همکاری‌های سازمان همکاری شانگهای
- ۵۲ اهمیت منطقه‌ای و بین‌المللی سازمان همکاری شانگهای
- ۵۳ روابط ایران و سازمان همکاری شانگهای
- ۵۴ موانع همگرایی در سازمان همکاری شانگهای
- ۵۵ **اتحادیه همکاری منطقه‌ای آسیای جنوبی سارک (SAARC)**
- ۵۶ اهداف اتحادیه همکاری منطقه‌ای آسیای جنوبی (سارک)
- ۵۶ ارکان سارک
- ۵۸ عوامل منفی تاثیرگذار بر توسعه همگرایی در سارک

- ۵۹ روابط ایران و اتحادیه همکاری منطقه‌ای آسیای جنوبی (سارک)
- ۵۹ مبادلات تجاری سارک با اکو

۶۵ فصل دوم: تاریخچه همکاری منطقه‌ای و تشکیل اکو

- ۶۵ تاریخچه سازمان اکو
- ۶۶ ارکان سازمان همکاری عمران منطقه‌ای
- ۶۶ اهداف سازمان همکاری عمران منطقه‌ای
- ۶۷ دستاوردهای سازمان همکاری عمران منطقه‌ای
- ۶۷ دلایل ناکامی سازمان همکاری عمران منطقه‌ای
- ۶۸ تاسیس سازمان همکاری اقتصادی (اکو)
- ۶۹ اهداف اکو
- ۷۰ ارکان اکو
- ۷۵ روابط اکو با سازمانهای منطقه‌ای و بین‌المللی

۷۷ فصل سوم: شاخص‌های اقتصادی و مبادلات تجاری ...

- ۷۷ منطقه‌گرایی
- ۷۸ انواع همکاری‌های اقتصادی و تجاری منطقه‌ای
- ۷۹ دلایل و انگیزه‌های توجه به منطقه‌گرایی
- ۸۱ معرفی کشورهای عضو اکو
- ۸۱ ترکیه
- ۸۹ پاکستان
- ۹۸ ایران
- ۱۰۳ قزاقستان

- ۱۱۰ ازبکستان
- ۱۱۶ آذربایجان
- ۱۲۳ ترکمنستان
- ۱۲۹ قرقیزستان
- ۱۳۶ تاجیکستان
- ۱۴۲ افغانستان
- ۱۴۷ عوامل موثر در گسترش و موانع توسعه همکاری‌ها در اكو
- ۱۴۷ عوامل موثر در گسترش همکاری‌ها (نقاط همگرایی) در اكو
- ۱۴۹ موانع توسعه همکاری‌ها (نقاط واگرایی) در اكو
- ۱۵۱ موافقت‌نامه‌های مهم منطقه اكو
- ۱۵۵ مبادلات تجاری بین کشورهای عضو اكو
- ۱۷۱ فصل چهارم: ویژگی‌های جغرافیایی، جمعیتی، اقتصادی و ...**
- ۱۷۱ ویژگی‌های جغرافیایی و جمعیتی اكو
- ۱۷۱ موقعیت جغرافیایی و مساحت
- ۱۷۳ جمعیت
- ۱۷۵ شاخص‌های اقتصادی اكو
- ۱۷۵ تولید ناخالص داخلی
- ۱۷۷ نرخ رشد تولید ناخالص داخلی
- ۱۷۸ سهم بخش‌های مختلف اقتصادی در تولید ناخالص داخلی کشورهای اكو
- ۱۸۷ سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی
- ۱۸۹ مبادلات تجاری کشورهای عضو اكو با جهان
- ۱۹۳ ارزش واردات کشورهای عضو اكو از جهان

- ۲۰۵ ارزش صادرات کشورهای عضو اکو به جهان
- ۲۱۷ نتیجه‌گیری و ارزیابی راهکارهای توسعه تجارت میان کشورهای اکو
- ۲۲۱ منابع و مآخذ